

FIRST YEAR (All Arts / Science / Commerce)
24IKS11501: Foundation Course in Indian Knowledge System
(Semester I)

Credits: 2
Course Type: IKS

Time: 2 Hours
Max. Marks: 30
SET: A

Instructions to the candidate:

- 1) All questions are compulsory.
- 2) Figures to the right indicate full marks.
- 3) Draw a well labelled diagram wherever necessary.

Q1) Attempt ANY FIFTEEN of the following:

[15 X 1 = 15]

1. Which of the following is the oldest out of the four Vedas?
a) Rigveda b) Yajurveda c) Samaveda d) Atharvaveda
2. Who is the primary god mentioned in the Rigveda?
a) Indra b) Agni c) Varuna d) Brahma
3. What is the purpose of Vedic rituals and practices?
a) To promote spiritual growth and well-being b) To appease the gods
c) To attain material wealth d) To gain knowledge
4. What is the ultimate goal of human existence according to the Upanishads?
a) Moksha b) Dharma c) Artha d) Kama
5. Which Upanishad is considered one of the most important and influential?
a) Chandogya Upanishad b) Brihadaranyaka Upanishad
c) Taittiriya Upanishad d) Katha Upanishad
6. Who is considered the father of Indian linguistics?
a) Panini b) Patanjali c) Bhartrihari d) Kaundabhatta
7. Who founded the Samkhya school of Indian philosophy?
a) Kapila b) Patanjali c) Gautama d) Kanada
8. Which school of Indian philosophy emphasizes the attainment of liberation through the performance of rituals and duties?
a) Mimamsa b) Vedanta c) Nyaya d) Vaisheshika
9. Who founded the Nyaya school of Indian philosophy?
a) Gautama b) Patanjali c) Kapila d) Kanada

10. Who founded the Mimamsa school of Indian philosophy?
a) Jaimini b) Gautama c) Patanjali d) Kapila.
- 11) During what phase of moon lunar eclipse occurs.
a) Full moon b) New moon c) First quarter d) Galaxy
- 12) Where is Indian Astronomical Observatory located?
a) Hanle b) Jaisalmer c) Kota d) Jaipur
- 13) Abdul Karim Khan was the exponent of which school of Hindustani Music
a) Jaipur Gharana b.) Gwalior Gharana c). Delhi Gharana d).Kirana Gharana
- 14) Which of the following style of painting belongs to Maharashtra?
a) Minature b)Warali c)Madhubani d)Bandhani
- 15) Who is known as Father of Modern Indian Art?
a) Raja Ravi Varma b) M. F. Husain
c) Rabindranath Tagore d) Tyeb Mehta
- 16) The term 'Bodhisattva' is related to, which religion?
a).Vaishnava b) Jain c) Buddhist d) Shaiva
- 17) Which of the following type of Art and craft in India?
a) Sliver Craft b) Glassware c) Pottery Work d) All Above

Q2) Match the following:

[6 X 1 = 6]

1) Ved	a) Harappa
2) Indian Mahemathishyan	b) Kautilya
3) Indian Economist	c) Aryabhata
4) Indian Developed cities	d) Samved
5) Famus Indian Pinter	e) Pandit Bhimsen Joshi
6) Indian musician	f) Raja ravi Varma

Q3) Attempt ANY THREE of the following:

[3 X 3 = 09]

- 1) Write a short note on Vedic period
- 2) What are the Key Features of Gurukul system?
- 3) What was the global influence of Indian Mathematics and astronomy?
- 4) State three Contributions to Linguistics
- 5) State and explain different types of warfare.

मराठी अनुवाद

महत्वाची सूचना:

- १) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
- २) उजवीकडील आकडे पूर्ण गुण दर्शवतात.
- ३) आवश्यक असेल तेथे आकृती काढा.

Q1) खालीलपैकी कोणत्याही पंधरा गाळलेल्या जागा भरा:

[15 X 1 = 15]

1. चार वेदांपैकी खालीलपैकी सर्वात जुना वेद कोणता?

- अ) ऋग्वेद ब) यजुर्वेद क) सामवेद ड) अथर्ववेद

2. ऋग्वेदात नमूद केलेला प्राथमिक देव कोण आहे?

- अ) इंद्र ब) अग्नि क) वरुण ड) ब्रह्मा

3. वैदिक विधी आणि पद्धतींचा उद्देश काय आहे?

- अ) आध्यात्मिक वाढ आणि कल्याण ब) देवतांना संतुष्ट करण्यासाठी क) भौतिक संपत्ती मिळवणे
ड) ज्ञान प्राप्त करणे

4. उपनिषदांच्या मते मानवी अस्तित्वाचे अंतिम ध्येय काय आहे?

- अ) मोक्ष ब) धर्म क) अर्थ ड) काम

5. कोणते उपनिषद सर्वात महत्वाचे आणि प्रभावशाली मानले जाते?

- अ) चांदोग्य उपनिषद ब) बृहदारण्यक उपनिषद क) तैत्तिरीय उपनिषद ड) कथा उपनिषद

6. भारतीय भाषाशास्त्राचे जनक कोणाला मानले जाते?

- अ) पाणिनी ब) पतंजली क) भर्तृहरि ड) कौंडभट्ट

7. भारतीय तत्त्वज्ञानाच्या सांख्य विद्यालयाची स्थापना कोणी केली?

- अ) कपिला ब) पतंजली क) गौतम ड) कानडा

8. भारतीय तत्त्वज्ञानाची कोणती शाळा विधी आणि कर्तव्ये पार पाडून मुक्ती मिळवण्यावर भर देते?

- अ) मीमांसा ब) वेदांत क) न्याय ड) वैशेषिक

9. भारतीय तत्त्वज्ञानाच्या न्याय विद्यालयाची स्थापना कोणी केली?

- अ) गौतम ब) पतंजली क) कपिला ड) कानडा

10. भारतीय तत्त्वज्ञानाच्या मीमांसा विद्यालयाची स्थापना कोणी केली?

- अ) जैमिनी ब) गौतम क) पतंजली ड) कपिला.

11. चंद्रग्रहण कोणत्या टप्प्यात होते?

- अ) पौर्णिमा ब) नवीन चंद्र क) पहिला तिमाही ड) आकाशगंगा

12. भारतीय खगोलशास्त्रीय वेधशाळा कोठे आहे?

- अ) हानले ब) जैसलमेर क)कोटा ड) जयपूर

13. अब्दुल करीम खान हे हिंदुस्थानी संगीताच्या कोणत्या विद्यालयाचे प्रवर्तक होते

- अ) जयपूर घराणा ब) ग्वाल्हेर घराणा क) दिल्ली घराणा ड) किराणा घराणा

14. खालीलपैकी कोणती चित्रकला महाराष्ट्राची आहे?

- अ) लघु ब) वारली क) मधुबनी ड) बांधणी

15. आधुनिक भारतीय कलेचे जनक म्हणून कोणाला ओळखले जाते?

- अ) राजा रविवर्मा ब) एम. एफ. हुसेन क) रवींद्रनाथ टागोर ड) तयेब मेहता

16. 'बोधिसत्व' ही संज्ञा कोणत्या धर्माशी संबंधित आहे?

- अ) वैष्णव ब) जैन क) बौद्ध ड) शैव

17. खालीलपैकी कोणता प्रकार भारतातील कला आणि हस्तकला आहे?

- अ) चांदीचे कोरीवकाम ब) काचेची भांडी क) मातीची भांडी ड) अ, ब , क हे सर्व

Q2. जोड्या लावा.

[6 X1 = 6]

1) वेद	अ) हडप्पा
2) भारतीय महेमतीशियन	ब) कौटिल्य
3) भारतीय अर्थशास्त्रज्ञ	क) आर्यभट्ट
4) भारतीय विकसित शहरे	ड) सामवेद
5) भारतीय चित्रकार	ई) पंडित भीमसेन जोशी
6) भारतीय संगीतकार	फ) राजा रवि वर्मा

Q3) खालीलपैकी कोणतेही तीन प्रश्नांची उत्तरे लिहा:

[3 X 3 = 09]

- 1) वैदिक कालखंडावर एक छोटी टीप लिहा
- 2) गुरुकुल पद्धतीची प्रमुख वैशिष्ट्ये कोणती?
- 3) भारतीय गणित आणि खगोलशास्त्राचा जागतिक प्रभाव काय होता?
- 4) भाषाशास्त्रातील तीन योगदान सांगा
- 5) युद्धाचे विविध प्रकार स्पष्ट करा.